

Regler for foder til økologisk kvæg - grovfoder, omlægningsfoder, tilsætningsstoffer

Birgit Ingvorsen,

Vingsted Hotel- og konferencecenter,
den 22. april 2014

Emner

- Økologiske principper for fodring af dyr/kvæg EU reglerne - RFO 834/2007
- Oversigt over regler for fodring med udgangspunkt i SOP Fodring

Spørgsmål til overvejelse:

Skal den økologiske landmand kende principperne for at forstå og overholde reglerne?

EU forordningernes principper for fodring af økologiske dyr

Præampel:

- 15) *For at undgå forurening af miljøet, især af naturressourcer som jord og vand, bør den økologiske animalske produktion i princippet baseres på en nøje sammenhæng mellem denne produktion og jordarealerne, passende flerårige sædskifter og fodring af dyrene med økologiske afgrøder, der er produceret på samme bedrift eller på nærliggende økologiske bedrifter.*
- 16) *Da økologisk husdyrbrug kræver jordtilliggender, bør dyrene, så vidt det overhovedet er muligt, have adgang til udendørsarealer og græsningsarealer.*

Artikel 5 Særlige principper, der gælder for landbrug

- j) Ved valg af racer skal der tages hensyn til dyrenes evne til at tilpasse sig lokale forhold, deres levedygtighed og deres modstandskraft over for sygdomme og sundhedsproblemer.*
- k) Husdyr skal fodres med økologisk foder, der består af landbrugsingredienser fra økologisk landbrug og naturlige ikke-landbrugsmæssige stoffer.*
- l) Der skal anvendes opdrætsmetoder, der styrker immunsystemet og dyrenes naturlige forsvar mod sygdomme, herunder især regelmæssig motion og adgang til udendørs arealer og græsningsarealer, hvor det er relevant.*

Artikel 7 Særlige principper, der gælder for forarbejdning af økologisk foder

Ud over de generelle principper i artikel 4 bygger produktionen af forarbejdet økologisk foder på følgende specifikke principper:

- a) Økologisk foder skal fremstilles af økologiske fodermidler, undtagen når et fodermiddel ikke er tilgængeligt på markedet i økologisk form.*
- b) Anvendelsen af fodertilsætningsstoffer og tekniske hjælpestoffer skal begrænses til et minimum og tillades kun, hvor der er et grundlæggende teknologisk eller zooteknisk behov herfor, eller af særlige ernæringsmæssige årsager.*
- c) Der må ikke anvendes stoffer og forarbejdningsmetoder, der kan være vildledende med hensyn til produktets sande karakter.*
- d) Foder skal forarbejdes med forsigtighed, helst ved anvendelse af biologiske, mekaniske og fysiske metoder.*

Artikel 14 Regler for animalsk produktion pkt.1 d) med hensyn til foder:

- i) Foder til husdyr skal hovedsagelig komme fra den bedrift, hvor dyrene holdes, eller andre økologiske bedrifter i samme område.*
- ii) Dyrene skal fodres med økologisk foder, der opfylder deres ernæringsmæssige behov i de forskellige faser af deres udvikling. En del af rationen kan omfatte foder fra bedrifter, der er under omlægning til økologisk produktion.*
- iii) Dyrene, bortset fra bier, skal have permanent adgang til græsningsarealer eller grovfoder.*
- iv) Der må kun anvendes ikke-økologiske fodermidler af vegetabilsk oprindelse, fodermidler af animalsk og mineralsk oprindelse, fodertilsætningsstoffer, visse produkter til brug i foderstoffer og tekniske hjælpestoffer, hvis de er tilladt til anvendelse i økologisk produktion i henhold til artikel 16.*
- v) Der må ikke anvendes vækstfremmere og syntetiske aminosyrer.*
- vi) Diende pattedyr skal fodres med naturlig mælk, helst modermælk.*

Artikel 16 (..begrænset liste over, de produkter og stoffer, der må anvendes..) pkt. 2 e)

- i) *De er nødvendige for at bevare dyrenes sundhed, velfærd og levedygtighed og bidrager til en passende kost, der opfylder de pågældende arters fysiologiske behov og adfærdsmæssige behov, eller det er umuligt at producere eller opbevare sådanne foderstoffer uden at anvende disse stoffer.*
- ii) *Foderstoffer af mineralsk oprindelse, sporstoffer, vitaminer eller provitaminer skal være af naturlig oprindelse. I tilfælde af, at disse stoffer ikke kan skaffes, kan der gives tilladelse til at anvende kemisk veldefinerede analoge stoffer i økologisk produktion.*

Oversigt over regler for fodring med udgangspunkt i SOP Fodring

- Økologi SOP-fodring beskriver økologikravene inden for fodring, foderopgørelser samt konservering og ensilering af foder i økologiske besætninger.

Foder af landbrugs-oprindelse skal være økologisk

- Op til 1 % af foderrationen kan dog være ikke-økologiske urter eller melasse

Minimum 60 % grovfoder pr. dyr pr. dag

- De første 3 måneder af laktationen dog min. 50 % grovfoder pr. dyr pr. dag (beregnet ud fra kg tørstof).
- Ingen krav til grovfoderandel til kalve under 3 måneder, som har fri adgang til grovfoder.

Mindst 60 % af foderet skal komme fra egen bedrift

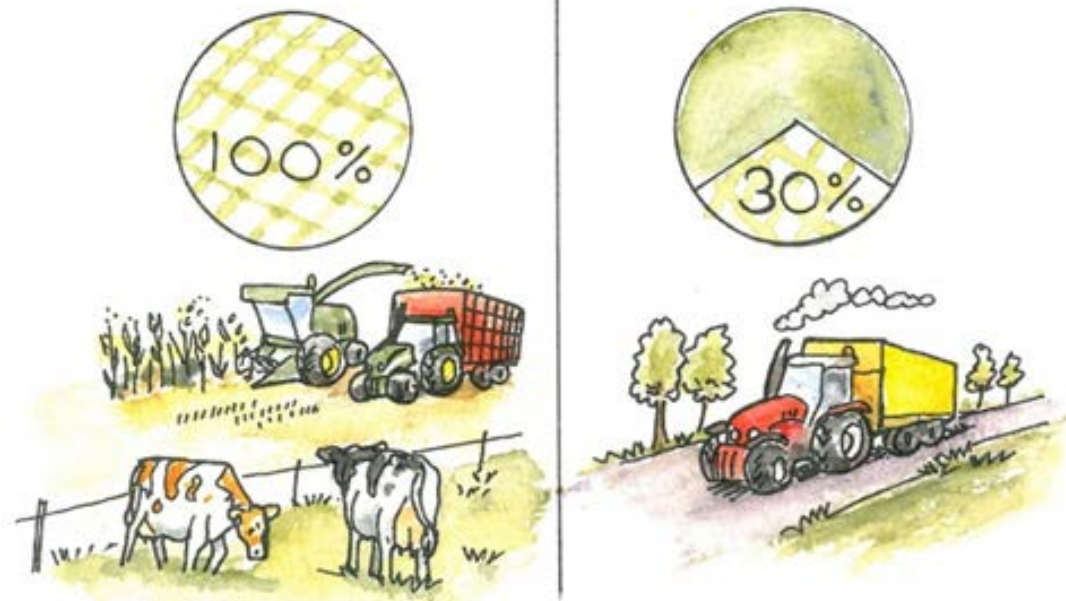
- Eller skal være produceret i samarbejde med andre økologiske bedrifter i samme region (DK er en region).

Brug af omlægningsfoder:

(høstet mere end 12 mdr. fra omlægningens start)

- 100 % hvis det er produceret på egen bedrift.
- 30 % af foderrationen hvis det er indkøbt fra andre bedrifter.

Brug af 1. års foder:

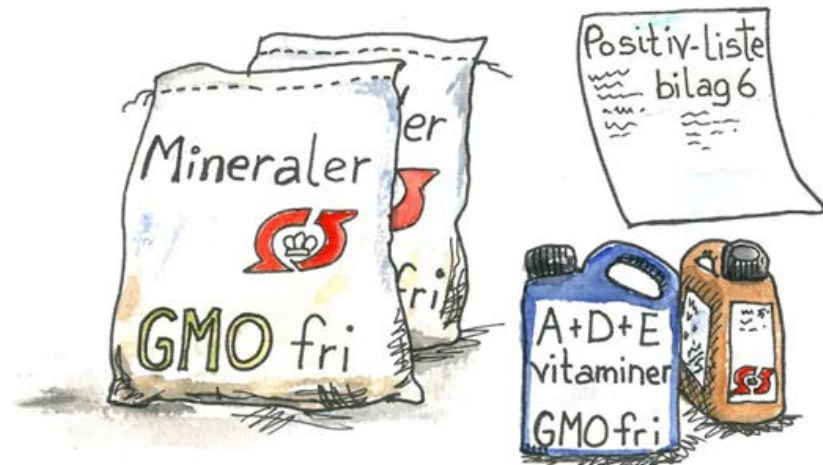
*(høstet mindre end 12 mdr. fra omlægningens start.
Enårige afgrøder skal være sået efter omlægningens start.)*

- 20 % fra bedriftens egne 1. års marker med kløvergræs, lucerne, ærter, hestebønner eller lupin.

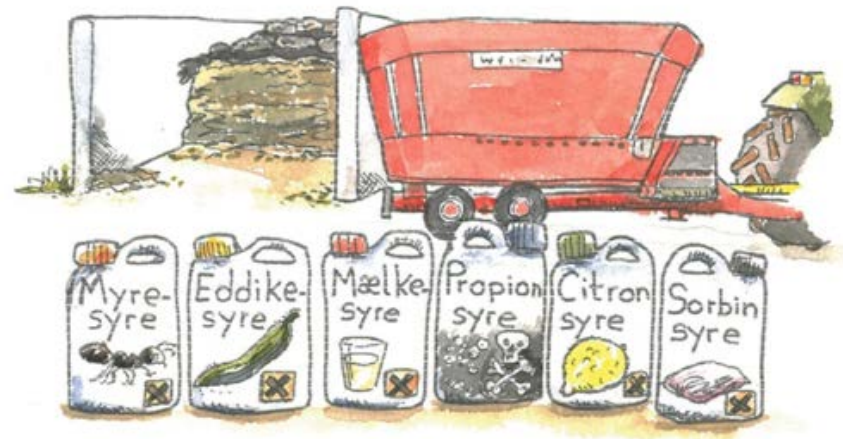
Vitaminer og mineraler:

- Skal være fremstillet til økologisk kvæg.
(Må kun indeholde økologiske fodermidler og stoffer fra positivlisten for økologisk foder, bilag 6 i Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion).
- Tilladt at bruge syntetiske A-, D-, og E-vitaminer.
- Alle stoffer skal være GMO-fri.

Konserveringsmidler til økologisk foder:

- Myresyre
- Eddikesyre
- Mælkesyre
- Propionsyre
- Citronsyre
- Sorbinsyre
- Natriumformiat

Kræver en HACCP-registrering. (med mindre maskinstation udfører konserveringen, leverer syren og er HACCP-registreret)

Ensileringsmidler og tilsætningsstoffer til ensilage:

- Enzymer, gær og bakterier kan bruges. Kræver ikke en HACCP-registrering
- Konserveringsmidlerne nævnt ovenfor kan bruges til ensilering og crimpning, men kræver en HACCP-registrering.
- Bærestof/fodermiddel fx sukker skal være økologisk

Foderplan/-opgørelse:

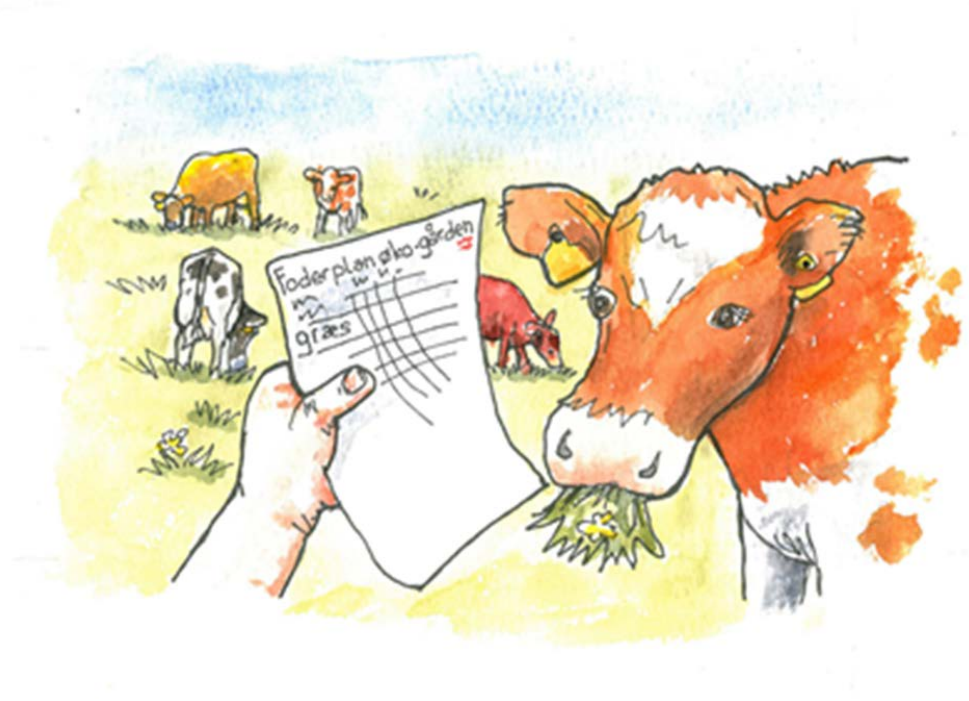
Skal for hver dyregruppe indeholde:

- Brug af indkøbt omlægningsfoder (30 % af kg ts. pr. dyr pr. år)
- Foder fra egne 1. års marker (20 % af kg ts. pr. dyr pr. dag (*brancheregel*))
- Andelen af hjemmeproduceret eller dansk foder (60 % eget/dansk foder)
- Andelen af grovfoder i fodringen (50/60 % af kg ts. pr. dyr pr. dag)
- Afgræsning (kg ts. pr. dyr pr. dag)

Spørgsmål

- Skal den økologiske landmand kende principperne for at forstå og overholde reglerne?

Bestilling og priser for SOP-produkter

Find SOP: www.arbejdsplan.kvaeg.dk

- Bestilling af SOP og registersystem
<http://www.dlbr.dk/Produkter/BestillingSOP.htm>
- Normal pris er kr. 295 pr. SOP emne og alle 8 SOP emner koster samlet kr. 1.895 (excl. registersystem, moms og administration)
- Til undervisning på landbrugsskoler kr. 1.500 for alle 8 SOP eller ved opdatering af tidligere køb kr. 965 (excl. registersystem, moms og administration)

